

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/230/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811209026
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8811209026.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnka 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovaným: 1. M. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. nad E., M. XXXX/XX, 2. M. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. nad E., M. XXXX/XX za účasti vedľajšieho účastníka: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, AK Stropkov, Nám. SNP 7, o zaplatenie 3.668.96 Eur s prísl. o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 15.10.2013, č. k. 10C 135/2012-124 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

II. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 178,68 Eur na účet JUDr. Ambróza Motyku, advokáta, so sídlom v Stropkove, ul. Nám. SNP č. 7, v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania nepriznal. Žalobcu zaviazal uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 356,93 eur na účet právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „súd zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 17.11.2009, vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, lebo pri uzavretí predmetnej dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti a čestnosti, tak ako sa nimi súd zaoberal a uviedol vyššie a ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, a teda absolútne neplatný, súd neposkytol ochranu takto uplatnenému právu.“

Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania a ako už bolo uvedené vyššie, žalobcom uplatnená pohľadávka bola splatná dňa 30.9.2007. Žalobca podal žalobu na súde dňa 13.10.2011, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby. Námitka premlčania tak bola vznesená dôvodne, preto súdu neostávalo iné, ako žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť.“

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe voči žalovanému v 1. rade v plnom rozsahu, alternatívne ho zruší a

vec vráti na ďalšie konanie. Odvolateľ v odvolaní poukázal na to, že 17.11.2009 žalovaný podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku, pričom obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany žalovaného v 1. rade ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom právnym následkom uznania práva, ktorý nastal priamo zo zákona, je prerušenie plynutia premĺčacej doby. To znamená, že doba, ktorá dovtedy uplynula, sa stáva právne bezvýznamnou a začne plynúť nová desaťročná premĺčacia doba, a to priamo zo zákona. Na to, aby nastali právne účinky s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premĺčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 OZ. Obsah dohody nie je tak rozsiahly, aby sa s ňou žalovaný nemal možnosť oboznámiť sa. Podpisoval ju vo svojom bydlisku, teda mal možnosť si ju pokojne prečítať a vysloviť s ňou súhlas, resp. ju odmietnuť. Išlo o prejav slobodnej vôle žalovaného. V čase podpísania dohody pohľadávka žalobcu nebola premĺčaná. Priznanie náhrady trov konania vedľajšieho účastníkovi nepovažoval za účelné.

K podanému odvolaniu sa vyjadril vedľajší účastník navrhujúc rozsudok ako správny potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, podľa zásad upravených v ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

Prvostupňový súd správne zistil skutkový stav a správne vec právne posúdil. Odvolací súd si osvojuje odôvodnenie prvostupňového súdu, na ktoré poukazuje a na zdôraznenie správnosti dopĺňa.

Na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poukazuje na rozhodnutia súdov, ktoré konštatovali nekalosť obchodnej praxe v obdobných veciach, a to rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vo veciach 11Co/37/2012, 20Co/86/2012, 3Co/53/2012, 4Co/19/2012, 19Co/87/2012, 5Co/58/2012, 12Co/47/2012, 16Co/133/2012, 17Co/120/2012, 19Co/87/2012 a Krajského súdu v Košiciach vo veci 4Cob/75/2012, 5Co/194/2012 a uvádza nasledovné.

Súdna kontrola neprimeranosti zmluvných podmienok vo svetle čl. 6 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách dopadá na štandardné produkty (typové zmluvy), a to tak na pôvodnú zmluvu, ako aj všetky formulárové zmeny a doplnky. Z vlastnej aplikačnej praxe môže súd potvrdiť, že ide o rovnaký formulár vo viacerých prípadoch a je evidentné, že spotrebiteľ nemôže na tomto tlačive nič meniť.

Vylúčenie vyššie citovanej smernice a súdnej kontroly je nedôvodné. Navyše odvolací súd už judikoval, že konanie, akým sa žalobca dopracováva k týmto doplnkom zmluvy, je nekalou obchodnou praktikou (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veciach 11Co 37/2012, 20Co 86/2012).

„Odvolací súd však považuje za potrebné zdôrazniť ešte jednu okolnosť, na ktorú poukazuje súd prvého stupňa v súvislosti s ochranou spotrebiteľa a to v tom zmysle, že právny vzťah, ktorý existuje medzi žalobcom a žalovanou je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a teda na tento právny vzťah je treba aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu a teda aj na právny úkon uznania dlhu. Je treba súhlasiť, že v danom prípade pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Odbornú starostlivosť i podstatné narušenie ekonomického správania spotrebiteľa definoval súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí a treba súhlasiť s tým, že v danom prípade pri uzatváraní takejto dohody došlo k nekalej obchodnej praktike, pretože obidve

tieto znaky nekalosti boli naplnené. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti...“(rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 11Co 37/2012).

Je logické a pochopiteľné, že spotrebiteľia vítajú možnosť splácať dlh v splátkach, no je nečestné, ak sa zneužije kontraktačná situácia s cieľom predĺžiť premlčanie až na 10 rokov.

Takéto praktiky sú zakázané (§ 7 citovaného zákona) a žalobca nemôže počítať so súdnou ochranou nečestného konania.

V tomto smere je dôležité poukázať na novú skutočnosť pre judikatúru súdov, že dobré mravy, resp. konanie v rozpore s dobrými mravmi našlo svoje pozitívno-právne vymedzenie podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa („ZOS“).

Podľa § 4 ods. 8 ZOS predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. „Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody..“

Právny úkon, ktorý je v rozpore s ustanovením zákona, je neplatný (§ 39 OZ). Odvolací súd nevidí žiadny dôvod nevzťahovať tento záver aj na rozpor právneho úkonu so zákonným ustanovením § 4 ods. 8 ZOS. Právny úkon porušujúci ustanovenie § 4 ods. 8 ZOS je neplatný pre rozpor so zákonom.

Kampaňovité predkladanie formulárov s ľubozvučným ustanovením o možnosti splácať dlh je pre spotrebiteľov pravdepodobne plných pocitu viny z porušenia splátkového kalendára s cieľom dosiahnuť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov bez náležitého objasnenia tohto dôsledku neinformovanému spotrebiteľovi nezodpovedné, nečestné a odporuje zákonnému ustanoveniu § 4 ods. 8 ZOS. Nielenže je tu dôvod na odmietnutie ochrany dodávateľovi postupom podľa § 3 ods. 1 OZ, ale aj na záver o neplatnosti právneho úkonu, ako judikoval tunajší súd vo veci 11Co 37/2012.

Na porovnanie odvolací súd poukazuje na judikatúru českého ústavného súdu, konkr. bod 27 nálezu Ústavného súdu ČR I. ÚS 3512/2011, cit.: „Uplatňování principu důvěry v úkony dalších osob při veškerém sociálním styku s nimi je základním předpokladem pro fungování komplexní společnosti (Luhmann, N.: Vertrauen. Ein Mechanismus der Reduktion sozialer Komplexität. Stuttgart 1989, str. 1). Důvěru je třeba pokládat za elementární kategorii sociálního života. Jednak vyjadřuje vnitřní postoj odrážející eticky odůvodněné představy a očekávání jednotlivých členů společnosti a z druhé strany je výrazem principu právní jistoty, který představuje jednu z fazet materiálně, tj. hodnotově, chápaného právního státu, jehož ústavně normativní výraz je obsažen v čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR. Naznačená konkretizace principu právního státu je oním principem, který působí na straně stěžovatele a proti principu autonomie vůle, kterého se dovolávají obecné soudy. Je pak primárně úkolem obecných soudů najít praktickou konkordanci mezi oběma protikladně působícími principy tak, aby zůstalo zachováno maximum z obou, a tak, aby výsledek byl slučitelný s obecnou představou spravedlnosti.“ [obdobně nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 342/09 (N 144/53 SbNU 765)].“

V predmetnej veci je rozhodné, že žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Nekalej obchodnej praxi odvolací súd rovnako ako prvostupňový súd neposkytne ochranu (§ 39 v spojení s § 3 OZ).

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania...., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu).

Vedľajší účastník vstúpil do konania a podľa jeho podania sa sústredili na zbavenie spotrebiteľa účinkov nekalej obchodnej praxi. K podaniu vedľajšieho účastníka sa pripojili žalovaní a v zhode vzniesli námietku premlčania (čl. 111).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv

Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Odvolacie námietky žalobcu sú neopodstatnené a odvolací súd napadnutý rozsudok s osvojením si dôvodov ako správny potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, úspešný vedľajší účastník si uplatnil náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu á 141,09 Eur, režijný paušál 7,81 Eur a 20% DPH, náhrada trov konania spolu vo výške 178,68 Eur a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 178,68 na účet JUDr. Ambróza Motyku, advokáta, so sídlom v Stropkove, ul. Nám. SNP č. 7, v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.